

INFORME TÉCNICO DOS TRABALLOS DE CAMPO DESENVOLVIDOS POLO PERSOAL LABORAL VETERINARIO DESTINADO NA CONSELLERÍA DE MEDIO RURAL.

En primeiro lugar, queremos deixar claro que o persoal laboral veterinario é moi consciente da natureza do seu traballo e que asume a carga física así como moitos riscos como parte intrínseca do mesmo, pero é necesario que estes perigos figuren debidamente descritos e catalogados na ***avaliación específica de riscos dos traballos de campo do persoal laboral veterinario da Consellería do Medio Rural***.

No tocante á avaliación realizada no ano 2008 consideramos que non ten debidamente en conta o día a día do traballo deste persoal, onde é habitual o manexo de reses bravas, con alto risco de padecer consecuencias *extremadamente daniñas*, como fracturas maiores, e non soamente *daniñas*. Asímesmo, estamos a falar do persoal facultativo que diagnostica, manexa e mostrexas tódalas reses positivas de tuberculose e brucelose (axentes biolóxicos do grupo 3) que se detectan na nosa comunidade autónoma. Polo tanto, a probabilidade de estar en contacto con estes axentes biolóxicos é máis que elevada e o feito de que estes riscos non sexan valorados como *importantes* resulta incomprensible.

En concreto, a avaliación de riscos do 2008 erra dende o principio na ficha 1. Identificación xeral dos riscos laborais: **“1. DESCRICIÓN DO POSTO DE TRABALLO”**. Esta recolle que *“O traballo neste posto desenvólvese nas explotacións gandeiras que visitan a diario. Aínda que a actividade descrita non implica a intención deliberada de manipular axentes biolóxicos, hai que considerar a posible exposición a estes polo contacto cos animais e os seus produtos, así como durante a toma de mostras dos seus órganos”*. É certo que a actividade descrita non implica a intención deliberada de manipular axentes biolóxicos, pero a posibilidade de exposición **non é accidental**, como suxire A DESCRICIÓN do traballo feita no 2008, posto que o motivo do traballo é a precisamente a busca, localización e illamento dos animais con estas enfermidades, polo que o traballo está completamente orientado cara á súa localización, e polo tanto **a posibilidade de exposición non é meramente accidental**. Así, por exemplo, estes veterinarios fan as repeticións de probas de tuberculinización bovina a tódalas reses reaccionantes da Campaña de Saneamento Gandeiro e acuden aos cortellos con resultados dúbidosos ou positivos para repetir as probas. Polo tanto a exposición aos riscos biolóxicos non é meramente accidental.

No referinte ao seguinte apartado **“2. DESCRICIÓN DAS TAREFAS”**, a descrición incluída é fondamente incompleta. Os traballos específicos que realiza o persoal laboral veterinario están principalmente relacionados cos Programas de erradicación, loita e control de enfermidades dos animais, aínda que tamén realiza outras labores de mostraxe en campo relacionadas con outros programas sanitarios. Unha relación actualizada destas labores sería a seguinte:

1. Toma de mostras de sangue en bovinos (Brucelose, Perineumonía, Leucose, Tuberculose).
2. Realización en bovinos, cabras e ovinos da proba de intradermotuberculinización (Tuberculose).
3. Toma de mostras de sangue en ovino e caprino (Brucelose).

4. Diagnóstico (Tuberculose) e marcase para sacrificio de animais positivos a estas enfermidades.
5. Posterior toma de mostras en matadoiro sobre canais de animais diagnosticados como positivos ou reaccionantes para o seu cultivo e aillamento en laboratorio.
6. Toma de mostras de feces, directamente do recto do animal bovino, para análise de paratuberculose, nos casos de seguimento da tuberculose.
7. Eutanasia de pequenos ruminantes en explotacións confirmadas de tuberculose, con fármacos derivados de paralizantes musculares (T-61), risco evidente para o persoal que o administra.
8. Toma de mostras de auga, penso e ouriños (Plan Nacional de Investigación de Resíduos) en explotacións bovinas, porcinas, aviares e cunículas.
9. Toma de mostras para o control microbiolóxico, de sustancias indesezábeis e de sustancias prohibidas, nas materias primas e nos pensos.
10. Toma de mostras de sangue das/os porcas/os reprodutores nas explotacións reducidas dentro do Programa Nacional de Vixilancia Serolóxica do gando porcino (Aujeszky, Enfermidade Vesicular porcina). Hai animais desta especie que poden alcanzar os 250 Kg.
11. Toma de mostras en bovinos de explotacións “sentinela” e colocación de trampas específicas de mosquitos dentro do programa de control da Lígua Azul.
12. Colocación de trampa de mosquitos de West Nile.
13. Toma de mostras de leite, para o control de células somáticas, bacterioloxía e inhibidores.
14. Supervisión e control en relación co Programa Letra Q, de trazabilidade do leite.
15. Toma de mostras dentro do programa de Erradicación das encefalopatías esponxiformes transmisíbeis (EETs).
16. Toma de mostras dentro do Plan de control e erradicación de salmonelosis aviares, plan de control da influenza aviar.
17. Inspeccións de explotacións apícolas, medicións e rexistro de coordenadas GPS.
18. Visitas e realización de enquisas dentro do Plan de control da aplicación da normativa de Hixiene na Producción Primaria Gandeira.
19. Visitas ás explotacións para verificación da identificación animal, benestar animal, controis Fogga, ...

Especialmente queremos que se preste atención na avaliación ao traballo de **toma de mostras realizado nos matadoiros**, cuxo fin principal é o estudo e determinación da positividade das enfermidades zoonóticas (Tuberculose e Brucelose). Cómpre destacar que non é una actividade ocasional, senón que forma parte do traballo habitual. (p.e. no ano 2015 realizáronse máis de 170 actuacións soamente no matadoiro da área de Betanzos-Ferrol, mostrexando máis de 800 reses).

Nomeadamente, entre os riscos aos que se enfronta o persoal laboral veterinario que toma as mostras de matadoiro, salienta os riscos físicos, biolóxicos e ambientais:

1. Caídas ao mesmo nivel: durante a matanza é cando este persoal ten que coller as mostras, cando as superficies do matadoiro están en sempre húmidas e sucias, con restos de sangue, grasa e restos menores da matanza, convertindo os chans en esbaradizos e perigosos.

2. Caídas a distinto nivel: en ocasións utilízase unha escaleira para facilitar a toma de mostras.
3. Riscos ambientais: traballo que se realiza a baixas temperaturas, con alta humidade, ruídos a alto nivel e olores desagradables.
4. Posturas forzadas: tanto na toma de mostras, como na posterior preparación das mesmas para a remisión ao laboratorio. Moitas veces se traballa en mesas baixas, do propio matadoiro, pouco axeitadas para realizar estes traballos, polo que as dores posturais son moi frecuentes.
5. Cortes e puncións con ferramentas cortantes (coitelos, bisturís, tesoiras...): A pesares de empregar guante especial de malla, a imposibilidade de manter este material en óptimas condicións de corte, dado que o persoal non é afiador profesional, fai que se empregue máis forza para a consecución da toma de mostras, sobor de todo cando falamos de zonas con óso, o que deriva nun risco de cortes e puncións moito máis importante.
6. O risco biolóxico na toma de mostras en matadoiros resulta especialmente *importante*, evidente dado que, dentro dos programas de erradicación de enfermidades, se están a manipular órganos e ganglios “diana” de animais sospeitosos de padecer Tuberculose ou ben Brucelose.

7. risco biolóxico – INHALACIÓN

8. Risco químico : manipulación de formol para o envío das mostras ao laboratorio, o formol é un produto especialmente perigoso, xa que, ademáis da súa acción irritante e sensibilizante, está clasificado pola International Agency for Research on Cancer (IARC) no grupo 1 (canceríxeno en humanos), aínda que a UE so reconece un efecto carcinógeno preocupante sobre os seres humanos.

Na Comunidade Autónoma de Galicia hai 14 matadoiros onde se toman este tipo de mostras.

No referente ao seguinte apartado “**3. IDENTIFICACIÓN DOS RISCOS LABORAIS**”, entendemos que o título é erróneo e se trata en realidade da **avaliación xeral de riscos**, na ficha 1:

No cadro inicial non se contemplan os seguintes riscos:

- 7, golpes contra obxectos inmóviles.
- 8, golpes e contactos con elementos móbiles maquinaria
- 16, contactos eléctricos
- 18, contacto con substancias cáusticas e/ou corrosivas
- 23, atropelos, golpes e choques contra vehículos.

Todos eles están presentes no traballo diario, e para iso xúntase un dosier fotográfico e videográfico. Hai destacar que a **diversidade** de entornos de traballo nas granxas é **enorme** e moi pouco controlable.

A. Riscos de esmagaduras, golpes, patadas, turradas...

A severidade do dano está deficientemente avaliada. A título de exemplo exclusivamente, este mes de febreiro puidemos ler na prensa o falecemento dun gandeiro por unha patada. Polo tanto a consecuencia non é D, senón ED. E cómpre polo tanto reavaliar a estimación do risco. Hai documentados diversos casos de baixas por diversas fracturas ocasionadas por patadas de gando.

Están mesturados riscos con diferentes severidades. As turradas poden ser de calquera gravidade. As patadas son entre danosas e extremadamente danosas.

B. Riscos de inhalación de substancias ou partículas tóxicas...

Non se efectuou aínda a **avaliación específica** que contempla o artigo 4 do “*Real Decreto 664/1997, do 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes biolóxicos durante o traballo*”. Non se identifican as toxicidades. Así pois, tanto probabilidade como consecuencia non son reais.

C. Exposición a axentes biolóxicos...

Non se efectuou aínda a **avaliación específica** que contempla o artigo 4 do “*Real Decreto 664/1997, do 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes biolóxicos durante o traballo*”.

A **probabilidade** de ocorrencia **non é baixa**, polo razoamento feito anteriormente. E polo tanto tampouco a estimación do risco é a correcta. O risco biolóxico é transcendental para os traballos descritos. É importante destacar a frecuencia coa que este persoal actúa en explotacións sospeitosas e confirmadas de Brucelose e Tuberculose (mínimo 2 veces por semana), resaltar a alta prevalencia de Tuberculose nalgúñas comarcas e a confirmación da Tuberculose en reservorios silvestres (xabarín, raposo,...), aumentando a probabilidade de contacto indirecto co xerme cando se traballa en explotacións de monte.

Non digamos xa o feito de que durante tempo os veterinarios dalgúñas OAC tiveran que lavarse a súa propia roupa de traballo, algo PROHIBIDO CON LETRAS GRANDES no *Real Decreto 664/1997, do 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes biolóxicos durante o traballo*.

Pese a que na avaliación do 2008 se contemplan con carácter xenérico, sen avaliación específica, riscos de enfermidades profesionais por axentes físicos e por axentes biolóxicos, na ficha 1 de identificación xeral de riscos laborais, non existe avaliación específica destes riscos oito anos despois. E ademais carecemos en todo este período de actuacións de vixilancia da saúde nestes ámbitos. Non nos consta unha sola medición de ruído, como é obrigada pola normativa correspondente cando existe risco, nin dos niveis pulvixenos, por suposto tampouco do risco por inhalación de substancias en forma pulverulenta, e tampouco avaliacións específicas sobre exposición e risco asociado aos axentes biolóxicos.

Así pois falamos de risco biolóxico grupos 2 e 3, asociado ao contacto con animais en manexo intensivo, riscos todos zoonóticos:

BOVINO: tuberculose bovina, brucelose, fiebre Q, leptospirose, erisipeloide, dermatofitose, sarna...

PORCINO: brucelose, leptospirose, erisipeloide, dermatofitose, ascariase, sarna, endotoxinas por alta concentración no pó das instalacións...

AVES: psitacose, histoplasmosis, paramixovirus, dermatofitose, salmonelose, criptosporidiose, endotoxinas por alta concentración en pó de bacterias gram negativas, fungos en atmósferas contaminadas, sarna...

COELLOS: tularemia, erisipelode,...

...

Debido á gran variedade de riscos biolóxicos inherentes ao traballo co gando, xuntamos a seguinte táboa publicada polo Instituto Nacional de Seguridade e Hixiene no Traballo nun documento de Notas Técnicas de Prevención que ben pode servir a xeito de guía:

Enfermedad	Agente biológico	Grupo de riesgo	Modos de transmisión
Brucelosis	<i>Brucella abortus</i> , <i>Brucella melitensis</i> , <i>Brucella suis</i>	3 3 3	Contacto directo con abrasiones de la piel, proyecciones en las mucosas, inhalación de bioaerosoles e ingesta accidental.
Tuberculosis	<i>Mycobacterium bovis</i> , <i>M. tuberculosis</i>	3	Inhalación de bioaerosoles e ingesta accidental.
Fiebre Q	<i>Coxiella burnetii</i>	3	Contacto cutáneo e inhalación de bioaerosoles.
Carbunco o antrax	<i>Bacillus anthracis</i>	3	Contacto directo con el animal enfermo o con elementos contaminados e inhalación de esporas.
Tétanos	<i>Clostridium tetani</i>	2	Inoculación a través de heridas.
Leptospirosis	<i>Leptospira interrogans</i>	2	Contacto de heridas o mucosas con orina o tejidos contaminados e inhalación de bioaerosoles procedentes de fluidos contaminados.
Pasteurelosis	<i>Pasteurella multocida</i>	2	Mordedura o arañazo de animales, picadura de insectos, contaminación de heridas abiertas e inhalación de bioaerosoles.
Turalemia	<i>Francisella tularensis</i> : Tipo A Tipo B	3 2	Contacto, inoculación a través de heridas o mucosas, inhalación de polvo o bioaerosoles contaminados, por picadura de insectos y por ingesta accidental.
Listeriosis	<i>Listeria monocytogenes</i>	2	Contacto con tejidos o elementos contaminados e ingesta accidental.
Enfermedades gastrointestinales: Salmonelosis, yersiniosis, campylobacteriosis o enteritis vibrionica.	<i>Salmonella</i> spp. (excepto <i>S. typhi</i> y <i>S. paratyphi</i>), <i>Yersinia</i> spp., <i>Escherichia coli</i> <i>Campylobacter jejuni</i>	2 2 2 2	Contacto y manipulación del tubo digestivo de animales portadores o por ingestión accidental.
Erisipela	<i>Erysipelothrix insidiosa</i> , <i>E. rhusiopathiae</i>	2 2	Inoculación a través de heridas al manipular elementos contaminados.
Infecciones de la piel: foliulitis, etc.	<i>Streptococcus</i> spp., <i>Staphylococcus aureus</i>	2 2	Contaminación de cortes, pinchazos o abrasiones de la piel.
Toxoplasmosis	<i>Toxoplasma gondii</i>	2	Contacto con tejidos y materiales contaminados, inhalación de bioaerosoles o polvo, ingesta accidental.
Teniasis Cisticercosis	<i>Taenia saginata</i> <i>Taenia solium</i>	2 3*	Ingesta accidental.
Criptosporidiosis	<i>Cryptosporidium parvum</i>	2	Ingesta accidental.
Fiebre del valle Rift	Flebovirus: Virus de la fiebre del valle Rift	3	Contacto directo o indirecto con sangre, tejidos o animales infectados importados de zonas endémicas de la enfermedad, por inoculación o por inhalación de bioaerosoles.
Fiebre hemorrágica de crímea/Congo	Nairovirus: Virus de la fiebre hemorrágica de Crimea/Congo	4	Contacto directo o indirecto con sangre, tejidos o animales infectados importados de zonas endémicas de la enfermedad.
Ectima contagioso	Poxvirus: Virus Orf	2	A través de pequeñas heridas en la piel al manipular animales, tejidos o elementos contaminados.
Dermatofitosis, tiñas	<i>Trichophyton</i> spp., <i>Epidermophyton</i> spp., <i>Microsporum</i> spp.	2 2 2	Contacto directo con la piel del animal.
Encefalopatías espongiformes transmisibles (TSE)	Priones	3*	Inoculación a través de heridas, proyecciones en las mucosas e ingesta accidental.
Infestaciones	Ectoparásitos: garrapatas, piojos, pulgas.	No son agentes biológicos según la legislación	Contacto con animales afectados, con su piel o con ambientes contaminados.
Sensibilización, alergia: dermatitis, afección de las vías respiratoria, asma.	<i>Alternaria</i> , <i>Penicillium</i> , <i>Cladosporium</i> , <i>Aspergillus</i> , endotoxinas, micotoxinas, proteínas o enzimas de origen animal y vegetal (especies)	No procede	Contacto e inhalación de polvo o bioaerosoles.

D. Picaduras con agullas.

Trátase o risco como se existira exclusivamente no intre posterior ao seu uso.

E. Esvaróns...

A consecuencia non é levemente danosa, hai documentados diversos casos de baixas por fracturas diversas ocasionadas por esvaróns. Da investigación dos accidentes debe derivar a corrección da avaliación.

F. Exposición a condicións meteorolóxicas adversas...

Adicionalmente debe considerarse que non só o traballo de exterior está condicionado polas condicións de traballo. O traballo en establos, cortellos... realízase en condicións térmicas inapropiadas, en condicións de humidade, etc, de xeito que as condicións de traballo teñen carácter penoso. O ambiente é alternativamente ou húmido-frío ou pulverulento, segundo as condicións meteorolóxicas exteriores. Os cortellos non están calefactados.

Tamén cómpre falar do traballo á intemperie, con exposición a temperaturas ambientais extremas, ás inclemencias do tempo e tormentas no campo (extremadamente perigosas). En máis dunha ocasión o traballo realízase durante alertas meteorolóxicas. Destacamos que no plan de acción non se especifica que roupa de abrigo e/ou de protección contra a chuvia se debe subministrar ao persoal laboral nin cal debe ser o mantemento (limpeza e desinfección) así como a renovación periódica dos mesmos. O mesmo se pode aplicar ao resto da roupa proporcionada no ano 2008, insuficiente ao limitarse a un par de traxes de inverno e outro de verán: levamos máis de 8 anos sen renovalos!.

G. Mordeduras...

Tamén morden porcós, cabalos, e outros. Non está correctamente identificado o perigo.

H. Exposición a ruído...

A probabilidade non é baixa. No caso de traballo con suídos o ruído supera os 80 dB. Non se avaliou especificamente o risco.

I. Outras situacións de risco...

É moi significativa no traballo que desenvolvemos a existencia de **riscos inavaliabes**. Constan caídas de traballadores a fosas de purín, entre outros accidentes.

J. Accidentes de tráfico...

A consecuencia non é danosa, é **extremadamente danosa**.

K. Trastornos músculo-esqueléticos...

Establécese unha probabilidade baixa, sen ter en conta que as tarefas orixe do risco son a base do traballo desenvolvido, e polo tanto dificilmente se pode reducir a súa predominancia no tempo de traballo.

Sabemos que como norma xeral, é preferible manipular cargas cerca do corpo, a unha altura entre cúbados e nudillos, xa que deste xeito diminúe a tensión na zona lumbar. Consideración meramente teórica pois o traballo realízase co gando de tódolos tamaños e non se pode manipular o animal cerca do noso corpo, como dicta o sentido común.

Constan lesións importantes nos traballadores relacionadas cos sobreesforzos e posturas forzadas.

L. Picadas de abella...

É necesario ter un equipo de protección específico cando se inspeccionan as colonias, completo e en bo estado de uso. Equipos inexistentes a día de hoxe nas OACs.

Importante considerar que é convinte dispor dun soro antídoto fronte ao veneno da picadura de abellas e vespas, pois esta picadura en persoas alérxicas pode provocar unha reacción anafiláctica con consecuencias extremadamente graves.

M. Vestiarios...

Instalacións inexistentes nalgúñas áreas, por exemplo na área de Betanzos-Ferrol. Incumprimento do RD 486/97 que establece as disposicións mínimas de seguridade e saúde nos lugares de traballo.

Non se contemplan os riscos específicos nin as normas preventivas relacionadas coa MANIPULACIÓN DE PRODUCTOS QUÍMICOS. O persoal emprega un desinfectante universal, bactericida e fungicida, o VIRKON S, produto clasificado como irritante: nocivo por ingestión, irritante para ollos e pel por contacto, irritante de vías respiratorias por inhalación e que pode causar irritacións pola emisión de polvos.

Adicionalmente cómpre efectuar **outras consideracións**. A partir do ano 2008 e mediante o "*Acordo para a ordenación e mellora dos servizos veterinarios da Xunta de Galicia*" empezaron a ofertarse pola EGAP cursos básicos de prevención de riscos para persoal veterinario. Incluso o colectivo ten uns libros editados pola mesma consellería a xeito de formación. Pero pese a todo isto, esta formación máis ben estivo enfocada por e para o persoal funcionario; o traballo de campo do persoal laboral malamente foi tido en conta. O servizo técnico de MUGATRA soamente acompañou unha xornada laboral a un equipo da área de Carballo para facerse unha idea do traballo e non presenciou tódalas tarefas que realiza o persoal laboral (p.e. a toma de mostras en matadoiro), nin a gran variedade e variabilidade de condicións nas que se realizan estes traballos.

O problema radica entón en que o traballo de campo que realizamos os veterinarios laborais carece da avaliación real do traballo, así como da avaliación específica e, polo tanto, está deficientemente descrita na avaliación de riscos do persoal veterinario da Consellería de Medio Rural.

Riscos xerais do lugar de traballo. Tódolos días e para acudir ao noso lugar de traballo conducimos distancias considerables e polo tanto estamos expostos aos riscos derivados do tráfico, a conducción forma parte de toda a nosa xornada laboral xa que, principalmente, o noso labor diario implica a continua visita de explotacións gandeiras dentro da área administrativa de cada centro de traballo. Estes desprazamentos realizámoslos en furgonetas de aluguer, proporcionadas pola Consellería do Medio Rural. Así pois, os riscos relacionados coa conducción dentro da xornada laboral están relacionados principalmente coas malas condicións da rede de estradas secundarias (pistas en mal estado, estreitas, sen pintar e sen beiravías), os malos accesos a moitas explotacións (pistas de terra, sen asfaltar) e coas extremas condicións que presentan durante o inverno estas vías (coma o xeo ou a neve)...; condicións para as que os vehículos empregados non están preparados. Resulta polo tanto de sentido común pensar na necesidade de contar con vehículos con tracción ás catro rodas ou o equipamento dos existentes con neumáticos de inverno segundo as necesidades específicas de cada área. Tamén é necesario contar con vehículos que teñan superficies interiores de fácil limpeza e desinfección (non de madeira). Convinte tamén que se fixeran desinsectacións frecuentes pois é habitual ter os coches cheos de moscas e de pulgas, estas últimas viaxan ata as casas particulares dos traballadores e conviven coas súas familias. Isto non se recolle no plan de acción.

Por outra banda, o traballo realízase en todo tipo de explotacións, dende as máis modernas e preparadas ata as máis antigas, precarias e deterioradas, en condicións moi variadas e variables e que moitas veces poderían definirse como extremadamente penosas. Por poñer un exemplo, os cortellos adoitan ser lugares mal iluminados ou sen iluminación, onde os animais están derriba dos seus propios excrementos, con mala ou nula ventilación, cheos de perigos como buratos, escalóns, ferros oxidados, saíntes de pedra... Son lugares onde a realización do traballo, o manexo e manipulación dos animais para a toma de mostras ou a realización dun acto clínico implica necesariamente asumir grandes riscos. Caídas do traballador dende unha zona elevada, caídas por esvaróns, tropezos...Consta caída en fosa de purín con fractura do cartílagos intercostal, declaración de accidente de traballo e baixa insuficiente para o traballador.

En toda a avaliación efectuada apenas se reflicten estas condicións. Por exemplo non hai unha soa mención ás condicións de iluminación deficientes nin ás condicións dun medio pulverulento.

Como sen dúbida se pode entender, estamos a falar dun traballo que conleva unha grande carga física, en condicións excepcionalmente penosas onde o incremento da idade do persoal non fai máis que incrementar os riscos e as súas consecuencias. Importante destacar:

- **As probas de intradermotuberculinización simple ou comparada** en explotacións bovinas se fan nas táboas do pescozo, os animais están prendidos nunhas cornadizas (deterioradas ou vellas) das que se soltan con frecuencia, co risco de atrapamento/aplastamento dos brazos do veterinario. Perigo que se incrementa cando a proba é comparada. Cando os animais están en cadeas, os golpes e as cornadas son frecuentes. Os animais de recría tamén se tuberculinizan, os animais que están soltos nos seus cortellos xeran un risco engadido por pisotones, atrapamentos, patadas...

- **Dentro do Plan Nacional de Investigación de Resíduos**, recóllense mostras de ouriños de tenreiros de oito meses aproximadamente de idade. Hai que poñer un cueiro ao tenreiro para recoller este tipo de mostra. O risco físico depende do manexo dos animais, da etoloxía da especie, da embergadura dos mesmos e do tipo de instalacións. Son frecuentes

os atrapamentos e as esmagaduras do veterinario entre o animal e a parede, pisadas, patadas, cornadas, entre outras.

- ***Cando se traballa con reses bravas mantidas en extensivo***, o mal estado das mangas e a dificultade do manexo dos animais incrementa os riscos, patadas, cornadas e atrapamentos dos brazos son frecuentes. As razas autóctonas, como cachenas e limiás, dotadas dunha cornamenta privilexiada, incrementan o risco para o veterinario que tuberculiniza estes animais nas táboas do pescozo.

- ***A extracción de sangue nas reses de porcino en explotacións reducidas*** parte de ter o animal perfectamente inmovilizado, operación que, por evidente seguridade, fan os traballadores. Os porcos de cría teñen unha forza e peso considerables e adoitan estar en recintos imposibles, caldo perfecto para contemplar diversidade de perigos derivados destas actuacións (golpes contra paredes, cortes, lanzamentos do traballador polo aire, fracturas, ...). Ademáis os berros dos porcos ben superan os 80 dB, co cal poden causar lesións auditivas irreversibles. Non digamos cando son cruces de xabaríns, animais silvestres, súper áxiles, que morden para defenderse.

Frecuente é a exposición aos danos causados polos seres vivos presentes no lugar de traballo. Por poñer algúns exemplos: as pulgas e as carrachas (**INFECCIÓNS PARASITARIAS EN SI MESMAS OU** transmisoras de enfermidades parasitarias e infecciosas como a Enfermidade de Lyme), as víboras (moi presentes na zona Cantábrica, en zonas húmidas, entre bosques e prados, lugares onde predominan os feitos e camufladas entre a herba que alimenta ao gando, nas explotacións gandeiras), arañas, abellas e todo tipo de insectos picadores (formigas, vespas,...). Hai que contemplar as posibles reaccións anafilácticas.

Aproveitamos para denunciar a total falta de mantemento dos botiquíns que nos foron proporcionados no ano 2008 e que xa son totalmente inútiles na actualidade. A organización dos primeiros auxilios deber perseguir que estos cheguen a tódolos traballadores en calquera momento. O obxectivo da empresa será organizalos conforme á lexislación vixente, adecualos aos riscos, dotalos de medios suficientes tanto humanos como materiais e manter os equipos ben entrenados. Obxectivo firmemente ligado a un desexo: **non ter que ulizalos nunca. Protexer é ante todo evitar.**

Sinalar que os botiquíns deberían levar produtos adecuados ao tipo de traballo: repelentes de insectos picadores, tratamento tópico contra a picadura de abella e fármacos para as reaccións anafilácticas, entre outros.

No anexo VI do RD 486/97 se establecen as condicións mínimas dos locais e material necesario para a prestación dos primeiros auxilios.

Debido ao contacto con animais, estamos expostos a varias categorías de axentes biolóxicos capaces de provocar diversas infeccións, alerxias ou enfermidades transmisibles dende os animais ao traballador, axentes biolóxicos con gran variedade de reservorios e vías de entrada.

Así pois, por todo o anteriormente dito solicitamos a través do Comité de Seguridade e Saúde Laboral da Consellería de Medio Rural a AVALIACIÓN ESPECÍFICA destes traballos de campo desenvolvidos polo persoal laboral veterinario da mesma, dun xeito profundo e de tódalas condicións e tarefas asumidas por este persoal, de maneira que aparezan contempladas nas avaliacións de riscos da Consellería de Medio Rural así coma nos plans de accións asociados ás mesmas.

“Un traballador sano inflúe positivamente na produtividade, no ambiente de traballo, na súa familia, na súa comunidade e, finalmente, no ambiente social”. (Seguridad y Salud en el Trabajo. INSHT, mayo 2013).

Santiago de Compostela, vinte e un de marzo de dous mil dezaseis

Xabier Bruña García

Daniel Carballo Penelas

Delegado de prevención de riscos do Comité de
Seguridade e Saúde. Consellería de Medio Rural

Comité de Empresa. Consellería de Medio
Rural. Lugo.

Jose Manuel Couselo Pena

Ana Mª Aranda González

Delegado de prevención de riscos do Comité de
Seguridade e Saúde. Consellería de Medio Rural

Comité de Empresa. Consellería de Medio
Rural. A Coruña.